

Клімент Яфрэмавіч В А Р А Ш Ы Л А Ў

Ад Цэнтральнага Камітэта КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і Савета Міністраў СССР

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР і Савет Міністраў СССР з глыбокім жалем паведамляюць партыі, усю савецкаму народу, што ў ноч з 2-га на 3-е снежня 1969 года на 89-м годзе жыцця памёр **КЛІМЕНТ ЯФРЭМАВІЧ ВАРАШЫЛАЎ**.

Клімент Яфрэмавіч Варашылаў — член КПСС з 1903 года, верны член і саратнік У. І. Леніна, адзін з актыўных будаўнікоў Узброенага Сіла СССР, выдатны палкаводзец, партыйны і дзяржаўны дзеяч, член ЦК КПСС, член Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Маршал Савецкага Саюза, двойчы Герой Савецкага Саюза, Герой Сацыялістычнай Працы.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КПСС
ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА СССР
САВЕТ МІНІСТРАЎ СССР

Памёр верны вучань і саратнік У. І. Леніна, адзін з актыўных будаўнікоў Савецкіх Узброеных Сіл, выдатны палкаводзец, партыйны і дзяржаўны дзеяч, член Цэнтральнага Камітэта КПСС, член Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Клімент Яфрэмавіч Варашылаў.

Перастаў біцца сэрца камуніста і баіна, які прывісці ўсё сваё геранінае жыццё ў справе рэвалюцыйнай барацьбы рабочага класа, умяшчэння абаронай магучасці Савецкай дзяржавы, будаўніцтва сацыялізму і камунізму ў нашай краіне.

Клімент Яфрэмавіч Варашылаў нарадзіўся 4 лютага 1881 года ў сьле Вярхіна, цыплер Дзяткаўскага раёна, вобласці, у сям'і рабочага-чыгуначніка.

З дзяцінства галоў К. Я. Варашылаў пачаў працаваць на шахце, а ў 1896 годзе стаў падручнікам сасера на заводзе ў Аляхавіцы. Тут пачалася яго рэвалюцыйная дзейнасць. У 1898 годзе ён уступіў у рэвалюцыйны партыйны арганізацыя на заводзе. За ўдзел у забастоўцы К. Я. Варашылаў у 1899 годзе быў арыштаваны, звольнен з завода і занесены ў «чорны спіс». Толькі праз тры гады яму ўдалося ўладкавацца на паравозабудавальны завод у Луганску. На гэтым прадпрыемстве ў 1903 годзе ён уступіў у партыю РСДРП, а неўзабаве выбрана членам Луганскага большавіцкага камітэта і ўзначальвае яго.

У гады рэвалюцыі 1905 — 1907 годаў К. Я. Варашылаў кіруе бавабой рабочых Луганска. Восенню 1905 года ён выбіраецца старшынёй Луганскага Савета рабочых дэпутатаў. У 1907 годзе К. Я. Варашылаў быў арыштаваны царскімі ўладамі і высланы ў Архангельскую губерню. Пасля трох гадоў ссылі і турмаў ён вярнуў партыйную работу на гарматным заводзе ў Царыцыне, а затым на заводзе ў Петраградзе.

К. Я. Варашылаў актыўна ўдзельнічаў у Лютаскай рэвалюцыі 1917 года, з першых яго дзён ён член Петраградскага Савета рабочых дэпутатаў, член бюро большавіцкай фракцыі. У сакавіку 1917 года ён вярнуўся ў Луганск і там кіраваў рэвалюцыйнай барацьбой.

У гады замежнай вайны інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны партыя накіроўвае К. Я. Варашылава на барацьбу з акупацыйнымі і белавардзійскімі контррэвалюцыйнымі. В гэты час ён сваё жыццё прывісціў у справе будаўніцтва і ўмацавання Савецкіх Узброеных Сіл, у рэдах якіх прайшоў славы шлях ад радавога баіна да Маршала Савецкага Саюза.

К. Я. Варашылаў — выдатны палкаводзец грамадзянскай вайны, герой абароны Царыцына, адзін з арганізатараў легендарнай Першай Кошняй арміі, член яе Рэўваенсавета.

Пасля заканчэння грамадзянскай вайны ён накіраваў войскамі Маскоўскай вайскай акругі, быў народным камісарам па ваенных справах і старшынёй Рэўваенсавета СССР, а затым народным камісарам абароны СССР. З першых дзён Вялікай Айчыннай вайны, з'яўляючыся намеснікам старшыні Дзяржаўнага камітэта абароны і займаючы шэраг іншых высокіх пасадаў у Узброеных Сілах, ён прымае непасрэдна ўдзел у арганізацыі разгрому нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Выхаваны нашай партыяй, ён вызначыўся беззапветнай асабістай храбрасцю і арганізатарскімі талентамі, вялікай чалавечай цвёрдыняй і сардэчнасцю.

Непарыўную сувязь з Узброенымі Сіламі СССР К. Я. Варашылаў пастаянна падтрымліваў і ў пасляваенныя гады, адыдаваў многа сіл і энергіі ў справе ўмацавання Савецкай Арміі і Ваенна-Марскага Флоту.

К. Я. Варашылаў вёў вялікую работу ў кіруючых органах партыі і Савецкай дзяржавы з першых дзён і да канца свайго жыцця. У сакавіку 1940 года ён быў назначан намеснікам Старшыні Савета Народных Камісараў СССР. З 1946 года з'яўляўся намеснікам Старшыні Савета Міністраў СССР. У 1953 годзе К. Я. Варашылаў выбіраецца Старшынёй Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і выконвае гэтыя высокія абавязкі да 1960 года. Да апошніх дзён свайго жыцця ён быў членам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР.

Усё свядомае жыццё К. Я. Варашылава непарывна звязана з дзейнасцю ленинскай Камуністычнай партыі. Ён быў дэлегатам IV, V, VI, VIII з'ездаў партыі, а з X з'езда — член Цэнтральнага Камітэта партыі. З 1926 года па 1960 год К. Я. Варашылаў — член Цэнтральнага Камітэта КПСС.

На ўсіх ступенях, якія яму даручала партыя, К. Я. Варашылаў аддаваў усё сваё сілы, веды, вялікі жыццёвы вопыт у справе будаўніцтва сацыялізму і камунізму, беззапветна служыў нашай вялікай сацыялістычнай Радзіме.

Камуністычная партыя і Савецкая дзяржава высока ацанілі выдатныя заслугі К. Я. Варашылава ў будаўніцтве і ўмацаванні Савецкага Саюза, звання Героя Сацыялістычнай Працы, унагароджваючы яго ордэнамі Леніна, Шацюка ордэнамі Чырвонага Сцяга, ордэна Суворова I ступені, медалямі і ганаровай рэвалюцыйнай зброй. Ён унагароджан многімі ордэнамі і медалямі шэрагу сацыялістычных краін і іншых дзяржаў.

Усё жыццё і дзейнасць Клімента Яфрэмавіча Варашылава — вернага ленинца, выдатнага партыйнага, дзяржаўнага і ваеннага дзеяча служыць натхняючым прыкладам самаадданыяй барацьбы за інтарэсы рабочага класа і ўсіх працоўных, за перамогу камунізму.

Камуністычная партыя і савецкі народ назаўсёды захавана пра Клімента Яфрэмавіча Варашылава светлую памяць.

Цяпер слова «прастата» вельмі часта адрасуюцца актэрам, калі характарыуюць іх манеру ігры — натуральную так, што вынаўца ролі выглядае двайным персанажа. Больш таго, катэгорыя «прастаты» лічыцца неад'емнай часткай сучаснага стылю ў артыстычным мастацтве. Прынамсі, гэта гучыць амаль у кожным артыкуле пра куналаўскую трупку, калі гаворка ідзе пра Галіну Макараву. Яно, канечне, так і ёсць: іграе яна масцей за ўсё ярка, так, што верны ёй у кожным яе слове і кожным ўчынку. Ды толькі прастата, з якой яна па-жыццёваму перанаканівае і па-акцёрску малючы раскрывае характары сваіх гераней, — гэта не звычайнае супадзенне індывідуальнай якасці Галіны Кліментаўскай і якасці напісанага драматургам вобраза. Справа больш складаная — індывідуальнасць актрысы і сапраўды, як кажуць, «тыпажная», яе можна эксплуатаваць колькі хочаш, але Макарава дасягае вышэйшай мастацкай прастаты на сцэне, выпрацоўваючы на яе эстэтычных мерках: яна стварае характар жанчын з народа, імкнучыся быць вернай праўдзе як мастак, а не напіроўшчык-пераймальнік.

Крыўда, што вельмі доўга рэжысура тэатра лічыла Галіну Макараву чыста «бытавой» актрысай, быццам рамантыка і лірызм не адпавядаюць «творчаму профілю» і не яе «амплуа». Выключэннем, бадай, быў спектакль «Рускія людзі» ў другой рэдакцыі, а так ён даводзіўся і даводзіцца выходзіць на акадэмічную сцэну ў камендзіна-бытавых ролях. На працягу многіх гадоў яна выступала пераважна ў якасці партнёра выдучых артыстаў куналаўскай трупы — яна была каларытнай жанкай Гарошкі побач з зусім арыгінальным Г. Глебавым у камедыі «Выбачыце, калі ласка!» А. Макавіна, сястрой Рамадана, якога строга і маштабна лічыў Б. Платонаў у «Крылах» А. Карнейчука... Гледачы здагадаліся, што і ў такіх («ценявых», умоўна кажучы) персанажах актрыса знаходзіць логіку пачуццяў, психалагічную праўду ў паводзінах і па-мастанку будзе характар. Але каб гэтыя здольнасці прагучалі на ўсю моц, Г. Макарава павінна была сыграць гераню, якой аддадзена выдучае значэнне ў канфіктах драмы або камедыі.

І вось яна — Лушка ў спектаклі «Лявоніха на арбіце», а пазней Лізавета ў драме «У мяцеліцы». Нарэшце, іграе драматычныя вобразы з героіна-рамантычнай інтанацыяй і лірычным нюансам. Рэжысура павярнула ў маштабнасць таленту вынаўца, у тое, што яе артыстычная інтуіцыя і темперамент здольны на многае.

Давяр'е... Які гэта вялікі і натхняючы стымул для актэра! Лушка і Лізавета ў глумачыні Макаравай — скарнікі, нашы сучаснасці, якія любяць здаровае жыццё і прыкладаюць усё душэўнае намаганні, каб яго было радасным для ўсіх, пленым для грамадства. Яны ворагі цыры і забавы — спадчыніцы пянькай мінуўшчыны. Сваімі думкамі і пачуццямі, ўчынкамі і словамі гэтыя жанчыны сфармавалі сацыялістычную мараль, які яны і разумеюць і цюняць.

У аднаго паэта ёсць вершы, дзе калгасны брыгадзір дае нават пра тое, «каб сонца не застала». Жанчыны, сыграныя Макаравай у спектаклях «Лявоніха на арбіце» і «У мяцеліцы», такія — яны да ўсяго ў жыцці ставяцца як зацікаўленыя асобы, здольныя данамагчы і абавязкова падтурбуваць сто бачных і сумных людзей да дзейнасці. Скажам, такая гераня Лізавета: яна, быццам заеў, і яцця на доме Сыраварова, змяняючы атмасферу прыгнечанасці на светлы і свежы подых упуненасці ў заўтрашнім дні. Добра робіць Макарава, калі праз нейтаймаваную вяселісць гэтай герані «прабівае» і ноткі жаночай тургі — актрыса разам з Лізаветай бачыць чужое гора і ўспрымае яго як неўладкаванасць у гэтым свеце, дзе ёй дарэгі сапраўднае каштоўнасць, сапраўдны чалавечнасць. Гэта прасяла актрыса праз усё спектакль як лейтэму вобраза, здымаючы і ўласціваю ёй бытавую канкрэтнасць, у паводзінах на сцэне. Сонцу заспаць так ніколі не дасць!

І як гэта хораша, што актрыса не шкадуе сонечных фарбаў, якімі багата яе актэрская палітра, каб Лушка і Лізавета былі не толькі яра індывідуальнасці, а сталі б тыповымі сучаснымі персанажамі.

У галерэю сцэнічных вобразаў жанчын на куналаўскай сцэне былі ўпісаны шматпланавы і розныя, «макараўскія жанчыны». У кожнай з іх свой шлях да жыццёвай праўды, якую яны

адстойваюць. Партрэт калгасніцы Лушкі я б асмеліўся назваць класічным — такі ён зборлівы, па-акцёрску абавязуны, дасканалы абмалваны ў кожнай дэталі.

Праўда, некаторыя крытыкі дакаралі аўтара п'есы і тэатр за «інтэлектуальную прастайнасць» Лушкі. З гэтым я не магу згадзіцца: ці ж разумна патрабаваць ад сялянкі, нават ад такой, якая выйшла на высокую арбіту грамадскага жыцця, абстрактнай інтэлектуальнасці наогул? Тое і добра, што Т. Макарава паказала па-народнаму мудрую, непасродную і ўчупістую натуру «чалавечка ад аямлі», канкрэтнага і своеасаблівага. Колькі ў яе Лушкі прывабнай высакроднасці, прыроднага разумя, энергіі і прыроднага таленту чалавечнасці.

Вось за казак такога таленту мы і аплаціруем актрысе з па-чущым удзячнасці.

У інтэнсіўным, драматычна насычаным і сатырычна дасціпным «дыялогу» з Лявоніхам і іншымі героямі Г. Макарава раскрывае шматгранны і асабліва характар сучаснай беларускай жанчыны. Лушка Макаравай гневацца на мужа, часам бяспатна асуджае яго, але імкнучы і «выхаваль» блізкага чалавечка, згодна са сваім жыццёвым ідэалам. Публіцыстычная завостранасць яе жывых выказванняў аб маральных прычынах калектыву аднадушна прасякнута драматызмам перажыванняў, жаночай цвёрдыняй і рамантычнай узнёсласцю. Такая Лявоніха — з сучаснай вёскі, дапытліва чалавек, здольны зазірнуць з нашага «сёння» ў яшчэ больш светлую будучыню.

Лушка, як гэта і напісана аўтарам, узнімае «жаночы бунт» — ёй надукучыла корпацца на ўласным агародзе і хадзіць усё жыццё толькі ў «Лявоніхных жоных»: яна хоча быць асобай, якой адкрыта ўсё багачце інтэрасаў сучасніка. Трэба бачыць, як ваўчыні выдзе гэты «бунт». Г. Макарава Гарэзіліва і іранічна вымалюе актрыса трапіныя ролі, я зэмацыйным удзельнікам ідэацыя ў вір камедыійных сітуацыяў — карачей качучы, гаспадарыць на сцэне. Нават калі разам з ёй іграў такі майстар, як Б. Платонаў, ініцыятыва ў разгортванні канфілікту належала ёй, Лушцы-Лявонісе. У адным выпадку Б. Платонаў цудоўна завяршаў апафеозную сцэну, нібы падводзячы вынік Лушкіным учынкам крыкам: «Люды добры! Што дзесяцца на свеце? Навіна някая? Чулі? Мая Лушка выходзіць на арбіту!... Трымаеце лед!» Ды не ўтрымаў, не, няма ўжо ніякіх «бунтаў» перад такой Лушкай!.. Цудоўны актэрскі дуэт — і Галіна Кліментаўска, мабыць, шчасліва, што ёй давялося, спачатку могому пачуць і ў таго ж Б. Платонава, іграць не «ценя» яго героя, а выступаць вартым партнёрам і выдучай фігурай у камедыі.

Спектакль заваўваў сімпатый глядачоў, хоць праблематыку «Лявоніх на арбіце» той-сёй з іх і лічыў не зусім жыццёвай, бо ад агарада і каровы, відаць, адмовіцца пакуль што дэдка не кожныя Лушка. Але т а к а я Лявоніха, якой яе паказвала Г. Макарава, — адмовіцца абавязова. Актрыса выступіла сазнікам драматурга ў сваім розуме аб лёсе жанчыны, і яе вынаванне ролі Лушкі было перанаканівым доказам справядлівасці аўтарскіх намераў А. Макавіна, пачэрпнутых ім у рэальным жыцці.

Тое, што Макарава нікога не паўтарае ў вобразах сялянкі, творча карыстаючыся традыцыямі, ідзе ў сцэнічным мастацтве сваім шляхам, сведчыць і вобраз Лізаветы. Драма, напісаная Л. Лявоніхам, — твор высокага пафуса і па-мастанку каларытных чалавечых характараў з багатай моўнай палітрай. Адухоўленасць і арыянасць, палымыя темперамент, багачце інтуітыўных імпульсаў, якія дапамагаюць гэтай герані распа-

знаць людзей добрых і дрэнных, знайці «ключы» да сэрца тых, чые думкі і справы яна падзяляе. Буйнымі мажамі малое і вядушаўна расказвае Г. Макарава пра надзеі і расчараванні Лізаветы, пакуты сэрца і зноўдаснае пшасце.

Актрыса пазаўважна прэм'ерскай самаўлюбнасці, і хоць яе жанчыны на першай лініі жыцця, а не ў пачуццём ансамбляваці. В ёй і лёгка іграць, бо жыццё «чалавечка духу», якое нясе актрыстка, натхняе партнёра. Але быў і цяжка: тады, калі актёр, які дзейнічае на сцэне разам з Макаравай, «эканоміць» темперамент і жыве цяжымі эмоцыямі.

У спектаклях «Лявоніха на арбіце» і «У мяцеліцы» артысты пашацкавалі. У ансамблі з ёю дзейнічалі Б. Платонаў і Д. Рэжыска, П. Малчаню і

Л. Рахленна, Э. Стома і І. Шацкіла — выдатныя майстры беларускай сцэны. Як я гаварыў, школай яе творчага станаўлення былі эпізодычныя, «маленькія» ролі, і яны таксама давалі пажытак Г. Макаравай для раскрывання артыстычных магчымасцяў.

Кожная з гераней, сыграных актрысай, павідала свой след у біяграфіі Макаравай. Часам яны былі своеасаблівымі эскізамі да будучых вялікіх палотнаў-партрэтаў Лушкі і Лізаветы.

Выступае Г. Макарава і дублерам у ролях, якія створаны іншымі артыстамі. У гэтых адносінах асабліва паказальна Агата ў «Паўліцы», у спектаклі, які напісаны «Чайні» ў МХАТ цыпер адкрытае афішу тэатра Імя Янкі Купалы.

Не лёгка было ўваходзіць у спектакль, дзе В. Пола больш як 400 разоў радала глядачоў жыццёвай праўдай сваёй каларытнай герані. Макарава не стала каліраваць гэтую ўзор, а паставілася да яго як паслядоўны мастацтва, яе пленых традыцый і камедыійных рэпертуары.

Агата Макаравай, як і В. Пола, — куналаўская жанчына: жыццёлюбова, багатая сонечнымі, шчырым і цёлым, як кажуць, «фламандскім» фарбам. У сцэнічным вобразе ёсць і драматычная асцярожнасць больш падрабязна сацыяльна тыпавыя, Агата ўмее вяселіцца, але гэта горкая вяселісць. Гераня глыбока спачувае Паўліцы, якой на шляху да шчасця замінаюць забавоны стары вёскі. Яна добра ведае тану вяселісці і тану жаночай слязы. Праца светлы гумар Г. Макарава сцвярджае высокую годнасць беларускай жанчыны Агаты і абварае крыўдныя словы, адрасаваныя Сцяпанам іншай герані: «Валасы доўгія, а розум кароткі». Абварае, бо гэта абравае ўсіх жанчын-сялянкі і не адпавядае праўдзе. Любага глядзец на гэтую Агату — актрыса дае жывы і тыповы вобраз жанчыны мінулага.

Сустрэча з героямі М. Горькага — заўсёды свята для актэра, школа майстэрства, выхаванне высокага эстэтычнага густу. У спектаклі «На дне» артыстка сыграла ролю «гандляркі Ільмені» Квашні. І раскрыла новыя грані таленту. Па-першае, Г. Макарава іранічна ставіцца да слоў герані: «Я... свабодная жанчына, сама сабе гаспадыня...» Мы разумеем, што гэта сучасная Ільменія, бо неўважліва дзіям «дня» свабодна дзейнічыць нават свае сціплыя жыццёвыя ідэалы. І такі падтэкст «чытаецца» за дэкларацыйнымі разважаннямі Квашні. Гэты «падтэкст» упісваецца ў агульную «скразную дзею» настанючы. Вобраз Квашні — Макаравай «працую» на раскрыццё ідэі драмы і садзейнічае ўвасабленню задуму пастаючыся. Роля вынавана з тым палемічным пафосам, які быў уласцівы Г. Макаравай у Лушцы Лізавете — лепшых ролях актрысы.

Няма патрабы змяняцца да ўсіх спектакляў, у якіх праявіліся актэрскае інтуіцыя і інтуіцыя. Г. Макаравай. Не ўсё ад-

нолькава ўдалася — артысты, не ва ўсіх выпадках была магчымасць улічыць над бытавой аднастайнасцю і «прыземленасцю» таленту. Не ўсё залежала ад вынаўцаў, якая прырода актэрыліва ролі падобны адна адна на літаратурным матэрыяле і зэмацыйна-псіхалагічным стане гераней. Яна чамусці пераважна іграе ў п'есах на сільнісую тэматыку. У гэтым найпершы недагляд рэжысуры.

Дастаткова было Макаравай «дзяржавацца» да класікі (Шэкспіра, Мольера), як стала відаць, што і гэта ёй не чужое. І калі поспех быў не заўсёды поўны, то ў гэтым вінавата недастатковая практыка артыста ў класіцы. Хто ж тут вінаваты, калі не рэжысура тэатра?

Мы адчуваем творчы дыяпазон Макаравай значна большым, чым ёй пакуль што раскрыўся на сцэне. Яна, канечне, непаўторная ў вобразах так званых «простых» людзей. І такіх будзе іграць і далей. Але яна з тых мастакоў, якія кожны раз на нова адкрываюць свет, яго гукі і фарбы, яго характаво і супрачцінасці. Таму ёй смела можна даручаць і высокую драму, і бытавую камедыю, і лірычную словесную жаноча сэрца. Тэатр мае права ставіць п'есы такога плану спецыяльна з рэалізмам на яе талент і темперамент, на яе майстэрства і вопыт. Галіна Макарава, калі выходзіць на сцэну, дык не падвядзе: сумленны і самаадданы працаўнік, яна жыве шматлікіх прыхільнікаў нашага цудоўнага артыстычнага ансамблю, які заўсёды калектывам куналаўцаў.

Галіна Макарава ў ролях: удава («Канец — справе вянцы»), Барэра («Вечная прыльня»), Лушкі («Лявоніха на арбіце»), Агата («Паўліцы»).

ЗЛАЧЫНЦАЎ — ДА АДКАЗУ!

ПІСЬМО ГРУПЫ САВЕЦКІХ ГРАМАДСКІХ ДЗЕЯЧОЎ.

У Паўднёвым В'етнаме амерыканскія агрэсары зробілі справу адно злчынства. Сустрэчы ўпартае супраціўленне мужнага в'етнамскага народа, які змагаецца за сваю свабоду і нацыянальную незалежнасць, вянчанае 3318 пайшла па шляху нацысцкіх злчынстваў. Яна знішчыла дзесяткі паўднёва-в'етнамскіх вёсак і сёл, назвы якіх сёння засталіся існаваць толькі на геаграфічных картах. Нагледзячы на тое, што амерыканскія ўлады ў Сайгоні і Вашынгтоне зробілі ўсё, каб утаіць ад свету свае злчынствы, чалавечтва даведлася праўду аб масавым расстрэле ў вёсцы Сонгмі. Варварскае наймыснае знішчэнне больш як 500 жанчын, старых і дзяцей па сваёй жорсткасці паўтарае злчынствы гітлераўскіх фашыстаў. Нельга без гневу гаварыць аб зверскім зойстве ні ў чым не вінаватых жыхароў мірнага паўднёва-в'етнамскага вёскі. Цяпер кожнаму сумленнаму чалавеку зусім разумема, што злчынства вайны,

якую вядуць амерыканскія імперыялісты супраць в'етнамскага народа з ужываннем хімічнай і бактэрыялагічнай зброі і варварскіх метадаў знішчэння мірнага насельніцтва — гэта абуральнае паражэнне ўсіх норм міжнароднага права, гэта грубая і зневага чалавечай маралі. Злчынствы амерыканскай вянчанацы ў В'етнаме вылікаюць расучы пратэст усіх сумленных людзей і ў самах ЗША.

Савецкія прыхільнікі міру, які прыхільнікі міру на ўсіх кантынентах, якія рашуча выступаюць супраць вайны злчынстваў амерыканскай вянчанацы ў Паўднёвым В'етнаме, патрабуюць паклосці канец агрэсіі, неадкладна і без усялякіх умоў вывесці войскі ЗША і іх краін-сатэлітаў з Паўднёвага В'етнама, даў-

шы в'етнамскаму народу права самому вырашыць свой лёс.

Мы асуджаем злчынную палітыку імперыялістычнага колаў ЗША і крывадушнасць Пентагона, які спробае даказаць сваю недачыннасць да злчынстваў у правіцы Куангынгяй. Мы падтрымліваем пратэстоў, якія выказваюцца ў шырокіх колах грамадскасці розных краін аб прыцягненні да строгага адказу віноўнікаў масавых зверстваў амерыканскіх узброеных сіл супраць мірнага в'етнамскага насельніцтва, нечужых злчынстваў у вёсцы Сонгмі.

На лаве падсудных побач з лавіцамі У. Кола павінны быць тым, чые загіды выконваюць забойцы в'етнамскага народа.

Злчынцаў — да адказу! — такое патрабаванне мільянаў людзей добрай волі.

Гэлага патрабуе сумленне і розум чалавечтва!

Ад імя Савецкага камітэта абароны міру:

М. Ціханюў, А. Карнячук, Я. Фёдароў, М. Шолохаў, В. Чыкавадзе, Ю. Жукаў, Г. Аляксандраў, С. Вярноў, С. Герасімаў, М. Котай, В. Камісарніка, В. Каваняў, Л. Касмадзіям'янак, Н. Влахін, Ф. Камжунікаў, А. Несмяянаў, Г. Уланова, Б. Паляеў, Я. Пейе, Н. Сямёнаў, А. Суркоў, В. Хвостоў, Д. Шастаковіч, П. Чаранкоў.

